

แบบรายงานสรุปผลการจัดการความรู้ ปี ๒๕๖๖

สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยกระเจา

ส่วนที่ ๑ เป้าหมายการจัดการความรู้

อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร พืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญ คือ ข้าว อ้อยโรงงาน และมันสำปะหลัง พื้นที่การเกษตรส่วนใหญ่ถูกใช้ประโยชน์มาเป็นเวลานาน ทำให้ดินเพาะปลูกพืชเสื่อมสภาพ ประกอบกับประสบปัญหาภัยแล้งและฝนทิ้งช่วงอยู่บ่อยครั้ง ส่งผลกระทบต่อพืชผลทางการเกษตร ดังนั้น เพื่อให้เกษตรกรสามารถสร้างรายได้ จึงจำเป็นต้องหาอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ และหาแนวทางการทำการเกษตรที่ใช้น้ำในปริมาณน้อยแต่ได้ผลตอบแทนสูง เจ้าหน้าที่เกษตรเข้ามาร่วมจัดเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ปัญหา ปรากฏว่า เกษตรกรเริ่มมีความสนใจหันมาปลูกพืชตระกูลแตงแต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากประสบปัญหาโรคแมลง และถูกกดราคาจากแม่ค้าคนกลาง จึงเปลี่ยนมาปลูกพืชกลุ่มเมล่อนซึ่งเป็นพืชที่ใช้น้ำน้อยและได้ราคาค่อนข้างสูง โดยเริ่มศึกษาและทดลองตั้งแต่ปี 2558 เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพเสริมหรือก่อเกิดอาชีพใหม่ให้แก่เกษตรกรและชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยกระเจาเล็งเห็นความสำคัญขององค์ความรู้ของเกษตรกร และยังเป็นการสร้างอาชีพทางเลือกให้เกษตรกร จึงได้ดำเนินการถอดองค์ความรู้เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรและผู้สนใจได้เรียนรู้อีกช่องทางหนึ่ง

แผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan)					
ชื่อหน่วยงาน สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยกระเจา					
ลำดับที่	กิจกรรมจัดการความรู้	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการและเครื่องมือที่ใช้
กำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ Knowledge Vision (KV)					
๑.	การบ่งชี้ความรู้	มี.ค. ๖๖	บุคลากรมีส่วนร่วมค้นหาองค์ความรู้	บุคลากรของสำนักงานเกษตรอำเภอ	-ประชุมสำนักงาน -แบบฟอร์มแผนจัดการความรู้
๒.	การสร้างและแสวงหาความรู้	มี.ค.-พ.ค. ๖๖	องค์ความรู้จำนวน ๔ เรื่อง	บุคลากรของสำนักงานเกษตรอำเภอ	-การระดมความคิดเห็น
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ Knowledge Sharing (KS)					
๓.	กิจกรรมการจัดการความรู้	มี.ค.- ก.ย. ๖๖	บุคลากรเข้าร่วมกิจกรรม	บุคลากรของสำนักงานเกษตรอำเภอ	-เวทีประชุม/อบรม/เยี่ยมเยียนตามระบบส่งเสริมการเกษตร

๔.	การประมวลและกลั่นกรอง องค์ความรู้	พ.ค.-ก.ย. ๖๖	องค์ความรู้ ปรับปรุง จำนวน..๔.เรื่อง	บุคลากรของ สำนักงานเกษตร อำเภอ	- การระดมความ คิดเห็น -จัดทำสื่อเผยแพร่
จัดเก็บรักษาองค์ความรู้ Knowledge Access (KA)					
๕.	การเข้าถึงองค์ความรู้	พ.ค.-มิ.ย. ๖๖	บุคลากรได้ จัดทำองค์ ความรู้ผ่าน ช่องทางต่าง ๆ เช่น เอกสาร website LINE Facebook	บุคลากรของ สำนักงานเกษตร อำเภอ/เกษตร ต้นแบบ ฯลฯ	-เอกสาร/คู่มือปฏิบัติ -ป้ายประชาสัมพันธ์ -สื่อออนไลน์ -เผยแพร่ทาง ช่องทางต่าง ๆ
ลำดับที่	กิจกรรมจัดการความรู้	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ระบุค่า เป้าหมาย)	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการและ เครื่องมือที่ใช้
๖.	การแบ่งปันแลกเปลี่ยน ความรู้	มิ.ย.๖๖	องค์ความรู้นำ ลงในระบบ ฐานข้อมูล จำนวน.๔เรื่อง	บุคลากรของ หน่วยงาน/เกษตร ต้นแบบ ฯลฯ	-เว็บไซต์ของ หน่วยงาน
๗.	การเรียนรู้	ก.ค.-ก.ย. ๖๖	บุคลากรนำ ความรู้ไป ประยุกต์ใช้ ร้อยละ.๘๐.	บุคลากรของ หน่วยงาน/เกษตร ต้นแบบ ฯลฯ	-การประเมินผล
ผู้จัดทำ : (...นายชินทร์ ขำดี.....) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน (KM) ระดับอำเภอ			ผู้ให้ความเห็นชอบ : (นางสาวสุรัชณี พวงศิริ.) เกษตรอำเภอห้วยกระเจา		

ส่วนที่ ๒ ผลการจัดการความรู้

แบบจัดเก็บองค์ความรู้	
องค์ความรู้ เรื่อง เทคนิคการปลูกเมล่อนในโรงเรือน	
เจ้าของความรู้ นายมงคล เวฬุวนาธร	
วันที่บันทึกความรู้ ๒๙/พฤษภาคม/๒๕๖๖	
กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ ในการจัดการความรู้	ข้อแนะนำ / เอกสารอ้างอิง / คู่มือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
เทคนิคการปลูกเมล่อนในโรงเรือนเพื่อให้ได้เมล่อนคุณภาพดี ๑. การเตรียมวัสดุปลูก ประกอบด้วย ขุยมะพร้าวเพื่อรักษาความชื้น ขานอ้อยเพื่อให้เมล่อนมีกลิ่นหอมและรากเดินดี และแกลบดำเพื่อเพิ่มความร่วนซุย ผสมคลุกเคล้าวัสดุปลูกด้วยสัดส่วน ๑: ๑: ๑ และหมักวัสดุปลูกด้วยปุ๋ยหมักเป็นเวลา ๗-๑๔ วัน ก่อนนำมาใช้ปลูกเมล่อน หลังจากครบกำหนด ๑๔ วันแล้วจึงนำวัสดุปลูกมาเทใส่ในถาดเพาะกล้าขนาด ๑๐๔ หลุม ซึ่งเป็นขนาดที่พอดีสำหรับเพาะกล้าเมล่อน ๒. การย้ายกล้าและการให้น้ำ ย้ายกล้าจะทำหลังจากต้นเมล่อนงอกแล้วประมาณ ๑๔-๒๐ วัน หากย้ายกล้าช้ากว่านี้ต้นเมล่อนจะมีขนาดใหญ่เกินไปทำให้เกิดความเสียหายได้ง่าย การให้น้ำ ต้องให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ โดยใช้ระบบน้ำหยด กำหนดปริมาณ ๗๐๐ มล./ต้น/วัน และหากอุณหภูมิในโรงเรือนสูง ต้องมีการสเปรย์ละอองน้ำเพื่อลดอุณหภูมิภายในโรงเรือน หากให้น้ำมากหรือน้อยเกินไปจะส่งผลกระทบต่อความสมบูรณ์ของต้นเมล่อนได้ ซึ่งจะกระทบกับการทำความหวานในระยะเก็บเกี่ยวต่อไป ๓. การใส่ปุ๋ยและการดูแล การให้ปุ๋ยโดยใช้ปุ๋ยเกล็ดตามสูตรของฟาร์ม คือ ๑๖-๑๖-๑๖ ในระยะต้นกล้าถึง ๔๐ วัน หลังจาก ๔๐ วันแล้วจะเป็นเป็นสูตร ๑๕-๙-๒๐ โดยให้ไปพร้อมกับการให้น้ำ และมีการวางกับดักกาวเหนียวเพื่อตรวจสอบการระบาดของโรคและแมลงอย่างสม่ำเสมอ ๔. การทำหวาน กำหนดความหวานไม่น้อยกว่า ๑๒ องศาบริกซ์ โดยมีเคล็ดลับคือ บำรุงต้นให้สมบูรณ์แข็งแรงหลังจากนั้น ลดการให้น้ำลง ๓๐ เปอร์เซ็นต์เป็นเวลา ๑๕ วัน ก่อนกำหนดตัดเมล่อน	ข้อแนะนำ สำหรับผู้ที่สนใจจะปลูกเมล่อน จะต้องมีการศึกษาหาข้อมูลวิธีการปลูก ศึกษาความต้องการของตลาด การสร้างเครือข่าย

เคล็ดลับแห่งความสำเร็จ คือ ความเอาใจใส่ในทุกขั้นตอนอย่างสม่ำเสมอ มีการสังเกต ศึกษาหาข้อมูลทางออนไลน์และจากเครือข่ายผู้ปลูกเมล่อนทั่วประเทศ มีการทำแปลงทดลอง และจัดบันทึก มีการสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็ง	
ผู้บันทึกองค์ความรู้ ชื่อนายชินทร์ ขำดี	ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
หน่วยงาน สำนักงานเกษตรอำเภอยะหา	โทรศัพท์ ๐๘๐๖๕๕๐๑๕๕

ส่วนที่ ๓   สรุปและข้อเสนอแนะ

หลังจากที่ได้ดำเนินการถอดองค์ความรู้แล้วพบว่า ปัจจัยที่ทำให้เกษตรกรประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพนั้นมียุ่เป็นจำนวนมาก ทั้งจากตัวเกษตรกรเอง สภาพแวดล้อม นโยบายทางด้านการเกษตรจากภาครัฐ รวมถึงแหล่งเงินที่เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ การถอดองค์ความรู้จึงเป็นส่วนหนึ่งที่น่าเอาความสำเร็จของเกษตรกรแต่ละรายมาเผยแพร่ หากมีผู้สนใจอาจต้องลงมือทำและศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมต่อไป

ภาคผนวก   รูปภาพการดำเนินกิจกรรมการจัดการความรู้

